

Dialogsessie “Mentale veerkracht van kinderen”.

“Samen leren en samen leven: door elkaars perspectief te leren kennen, kunnen wij nog betere partners zijn en voegen we waarde toe aan leefomgeving van kinderen”.

Op 5 februari jl. kwamen ouders, zorgprofessionals en onderwijsprofessionals bij elkaar om deel te nemen aan de tweede dialogsessie ‘Mentale veerkracht van kinderen’.

Welkom

In het welkomstwoord door Janneke Oosterman, directeur bestuurder van het Samenwerkingsverband PPO-NK, werd kort teruggeblikt op de vorige dialogsessie en een pleidooi gegeven om verder te kijken dan ‘de waan van de dag’. Zo vertelt ze dat in haar tijd als bovenschoolse directeur heeft ervaren hoe bepalend de context van een kind is. Bijvoorbeeld een kind dat standaard te laat komt, kan al een hele dag achter de rug hebben omdat moeder net terug is van nachtwerk en het kind brood klaarmaakt voor broertjes en zusjes. Rekening houden met de context van een kind is dan heel belangrijk. Ouders betrekken en bespreken wat er nodig is om kinderen op tijd op school te laten komen heeft meer effect dan het kind zelf te bevragen op het te laat komen. Om de veerkracht van kinderen te vergroten, dient er aandacht besteed te worden aan het versterken van de omgeving van kinderen. En daar spelen alle partners die vanmiddag aanwezig zijn belangrijke rol in. Wat fijn dat iedereen hier aanwezig de tijd neemt voor ontmoeting rondom dit onderwerp.

Opening René Keet, directeur FIT-Academy GGZ Noord-Holland Noord

René staat kort stil bij de ontwikkeling van zijn vak als psychiater naar ambulante teams en nu richting de kracht van samen met de cliënt leren vanuit de ontmoeting.

De afgelopen 20 jaar is het vak verschoven van het medisch ‘fixen’ van een probleem naar het benaderen van het probleem vanuit de samenhang. De mentale gezondheid van kinderen is niet alleen een vraagstuk van de GGZ, maar van ons allen. René geeft aan dat zij gelukkig als GGZ steeds meer ‘de ramen en deuren open’ zetten om samen mentale gezondheid systemisch

op te pakken. “We zijn minder arrogant en steeds meer lerend geworden”. Hij vervolgt: Zo kunnen we ook veel leren van omringende landen, denk bijvoorbeeld aan Afrika. Daar is er één psychiater voor één miljoen inwoners. Dat vraagt om andere creatieve manieren van omgaan met mentale gezondheid. Wat zegt dit ons? Wat kunnen wij daarvan leren?

Hij vervolgt: In de psychiatrie is steeds meer de nadruk komen te liggen op de rol van preventie – m.n. voor kinderen biedt een brede samenwerking met partnerorganisaties uit onderwijs en zorg mogelijkheden om laagdrempelige zorg te kunnen bieden. Door te leren vanuit de ontmoeting, tijd, plaats en onafhankelijk kennis te ontsluiten wordt de expert rol minder belangrijk. In plaats van ketenpartners gaan we werken vanuit een ecosysteem waarin we vanuit de dialoog en gedeelde waarden als regio van elkaar leren en doen wat werkt.

Initiatieven in de spotlight

De vorige dialoogsessie hebben we het ecosysteem in beeld gebracht en het was fijn om elkaars initiatieven op de kaart te zetten en zo van elkaar te kunnen leren. Er werden een drietal initiatieven uit de regio gepresenteerd die allen bijdragen aan de mentale veerkracht van kinderen:

Pitch SOOS – Sterke ondersteuning op School

Door: Jolanda Verwey (PPO-NK) en Sanne van Moel (Regio Alkmaar)

Ik ben Sammy, ik ben 9 jaar en zit in groep 6.

Ik vind alles op school maar stom, ik moet van alles wat ik niet wil en in de klas zijn alleen maar stomme kinderen die mij niet zien staan of alleen maar met andere spelen, ik wil niet meer spelen dat is stom. Thuis maken mijn ouders

ruzie, en iedereen schreeuwt, ik ook het is gewoon stom. Met mijn vrienden heb ik ook ruzie. Als ik wil eten krijg ik het niet of we eten wat niet te vreten is of wil ik niet. Mijn zusje is ook een kuttekop en die krijgt altijd haar zin. Ze wil ook nog naar mijn school nou dan ben ik helemaal weg. Op school willen ze niet naar mijn luisteren en ik laat mij niet wegslepen, ik blijf hier op de grond zitten, ik wil niets meer.

Ik ben boos.

Wat zou Sammy willen? Over dit vraagstuk gingen de aanwezigen met elkaar in dialoog.

Jolande en Sanne nemen ons mee in het project SOOS. Zij geven aan dat zij afgelopen jaar met de regio Alkmaar gestart zijn met sterke ondersteuning op school (SOOS), dit project komt voort uit het samenwerkingsconvenant dat is afgesloten door de Regio Alkmaar met de samenwerkingsverbanden PPO- NK en PO IJmond om de aansluiting primair onderwijs en jeugdhulp te versterken en te ontwikkelen. Het doel is dat de veerkracht van jongeren wordt versterkt, de context waarin zij zich ontwikkelen steviger wordt en de jongeren minder afhankelijk worden van ondersteuning en zorg. Ook beoogt het project de uitstroom naar

speciaal onderwijs of dagbesteding te verminderen, het aantal thuiszitters te verlagen en het beroep op tweedelijns jeugdhulp te verlagen.

De intentie is te starten in 3 werkgebieden met enkele geselecteerde ideeën per pilotschool in het onderzoeksgebied op 1 april 2024. Deze pilot fase zal duren tot 1 april 2025.

Meer info: [klik hier](#)

Pitch: KOPP/KOVV trainingen

Door: Olga Gennissen (Brijder) en Petra Poland (GGZ)

Ruim 900.000 kinderen hebben te maken met ouders met een psychisch en/of verslavingsprobleem. Dit zijn 4-5 kinderen in de klas. Voor kinderen is het belangrijk dat zij zich hierin niet alleen voelen staan en andere kinderen in dezelfde situatie kunnen ontmoeten.

“Zie mij niet als moeilijk kind, maar als kind in een moeilijke situatie”.

De Brijder stichting biedt kinderen hulp, kennis en ondersteuning om te kunnen gaan met de problematiek binnen het gezin en daarin eigen grenzen aan te kunnen geven. Afhankelijk van de leeftijdsgroep zijn er ‘doe en praatgroepen’ voor kinderen gericht op versterken van hun netwerk. Door samen met kinderen te praten over bv. emoties en spelenderwijs oplossingen te bedenken. De trainingen richten zich ook op de ouders. Naast verslavingsproblematiek zijn er ook groepen gericht op broer/zussen met autisme. Er wordt altijd gestreefd om kinderen bij een groep aan te laten sluiten mocht dat niet direct lukken dan kan altijd individuele ondersteuning worden gestart.

Het is belangrijk dat meer kinderen en ouders van het bestaan van deze groepen weten om te voorkomen dat het kinderen later in dezelfde situatie komen dan ouders. Deelname aan de groepen is gratis voor alle kinderen met ouders met GGZ of verslavingsproblematiek

Meer info: [klik hier](#)

Pitch: Plezierige klas trainingen

Door: Tineke Boons (GGD)

De afgelopen jaren hebben gemeenten, GGD Hollands Noorden, samenwerkingsverbanden, trainers en schoolbesturen samen opgetrokken in het optuigen en uitrollen van ‘De plezierige klas’. Een klassikale competentietraining waarin kinderen, leerkrachten en intern begeleiders samen op school dezelfde taal spreken als het gaat om gedrag, weerbaarheid en sociale

vaardigheden. Denk aan: complimenten geven, pestgedrag omdraaien, vriendschappen sluiten, grenzen aangeven, eigen keuzes maken en zélf verantwoordelijkheid nemen.

De training bestaat al langer en vond tot nu toe vooral 'curatief' (herstellend) plaats. De grootschalige inzet van de preventieve training in de klas biedt nieuwe kansen voor scholen om het pedagogische beleid op de scholen verder te versterken. In zes bijeenkomsten leren de kinderen vaardigheden om beter hun gevoelens te bespreken. Hierbij wordt zorgvuldig het hele schoolteam en de ouders betrokken om te zorgen voor een gezamenlijke taal op school en thuis. De training draagt bij aan het versterken van veerkracht van het kind maar ook de school en het gezin. Ieder heeft daarin zijn eigen verantwoordelijkheid.

In Alkmaar zijn met financiële hulp van de gemeente en het samenwerkingsverband PPO-NK eigen trainers opgeleid van de verschillende schoolbesturen om zo de preventieve methodiek op de basisscholen uit te kunnen rollen. Binnenkort zal ook vanuit het Veerkrachtpact gestart worden in de gemeente Dijk en Waard en de overige gemeenten.

Meer info: [klik hier](#)

Het tweede deel van de dialoogsessie gingen we met elkaar in dialoog over een fictief vraagstuk.

Danielle is GZ-psycholoog en ziet Finn een jongen van 10 jaar die via de huisarts is verwezen voor herdiagnostiek. Finn heeft een zus van 15 jaar die op het speciaal onderwijs (SO) zit. Finn is bekend met dyslexie, gedragsproblemen en kopeergedrag op school. De vraag is of hij over kan naar het volgende schooljaar. Ouders maken zich grote zorgen over Finn's gedrag en er is sprake van moeizame communicatie tussen de ouders en de school.

Om dit vraagstuk met elkaar te onderzoeken gingen de aanwezigen met elkaar in dialoog aan de hand van de werkvorm 'De roddelmethode'.

Wat ontstond was een dialoog vanuit meervoudig perspectief wat maakte dat vanuit verschillende achtergronden, normen en waarden naar dit vraagstuk werd gekeken. Per tafel werd een advies geformuleerd. Kijkend naar de adviezen die gegeven werden kunnen we als rode draad eruit halen dat het van essentieel belang is om in dit vraagstuk het gehele systeem te benaderen en te onderzoeken wat de vraag achter de vraag is en de tijd nemen om 'echt' te luisteren zonder oordeel. Wat is de gezamenlijke basis, wat is de verbinding en waar zit de beweging?

Wrap-up van de Dag - door René Keet

Ieder vraagstuk kent verschillende gezichten.

- ❖ Soos – vraagstuk Sammy – belang van ervaringsdeskundigen om extra perspectief in te brengen – de wetenschap, de praktijkervaring, levenservaring => allen zijn bronnen van kennis.
- ❖ KOPP/KOV – verslaving en psychiatrie van de ouders spelen in de praktijk een grote rol bij het gedrag van kinderen. *Pleidooi om niet meer te spreken over een moeilijk kind, maar over een onbegrepen kind. En niet over complexe patiënten, maar over complexe behandelingen.* Taal is hierbij erg belangrijk – niet alleen het complexe gedrag benoemen want dat legt het probleem bij de patiënt en ontstaat er geen beweging naar de oplossing.
- ❖ *Plezierige klas* – Het kind plaatsen in de context van de klas – vanuit de ecosysteem benadering. De klas kan namelijk ook als hulpbron gaan dienen bij het oplossen van problemen.
- ❖ *Ingebracht vraagstuk:* Hoe gaan we om met diagnoses? Er zijn veel classificaties, het belangrijkste is dat we samen begrijpen wat er aan de hand is. Oppassen dat je niet meteen in classificaties schiet, maar het verhaal vanuit de patiënt en zijn omgeving blijft benaderen. Door bv. bij de diagnose ook de krachten en talenten te beschrijven – vanuit onderling begrip en vertrouwen voor wat er aan de hand is. Oppassen voor het gebruik van classificaties als toegangkaartje tot bepaalde hulpverlening.

Margreet en Eva sluiten af dat het zo ontzettend waardevol is om vanuit meervoudig perspectief naar vraagstukken te kijken en hierin van elkaar te leren. We zullen blijven leren met elkaar op deze manier en er zal een vervolgbijeenkomst georganiseerd worden op 7 oktober 2024.

Wie wil meedenken, meld je bij ons aan. We kijken uit naar de volgende keer. Het verslag van de vorige dialoogsessie nog een keer doorlezen? Klik [hier](#)

SAVE THE DATE: 7 oktober 15.00 – 17.00 uur in Alkmaar 3^e dialoogsessie Mentale veerkracht van kinderen

Organisatie dialoogsessie Mentale veerkracht van kinderen

Eva Schmidt-Crossen MSc

Consulent inclusiever onderwijs SWV PPO-NK

• 06 30 38 33 32

e.schmidt-crossen@ppo-nk.nl

Margreet Jongkees

Adviseur Preventie FIT-Academy GGZ NHN

• 06 20 77 64 48

m.jongkees@ggz-nhn.nl

